

כ' אלול ה'תשע"ה 4.9.15

מגזין מס' 345

שבת פרשת כי תבוא

קשר- שבועי מאת הרב יאיר קלב

המגזין מוקדש לעילוי נשמת בנימין בן משה ורחל

הפתח הלאומי

לעדן את התוכחה

תורת החסידות דורשת, כי תחילה להוכחה, צריכים להסיר את הציפורנים, לא לדקור, כי הקליפות הטמאות בציפורנים נאחזות, כל דקירה היא קליפה וסיטרא אחרא; ואחר נטילת הציפורנים צריכה להיות הנטילת ידיים, כמבואר ענינה במאמרי חסידות - המשכת המוחין למידות.

(על פי 'היום-יום' כ"ב אלול)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

החינוך כמגן

אמר פעם ה'משפיע' החסידי ר' מאיר שלום בליזינסקי ז"ל: בעולם הזה אין מצב ניטרלי. או שאתה משפיע, או שאתה מושפע - השתדל להיות משפיע.

כלל גדול הוא בתורת ישראל, תורת חיים, כי זה הטרוד 'לפלוט' אינו פנוי 'לבלוע'. ומשמעות הדבר בפנימיות הענינים - בשעה שהאדם מצוי בתנועת נתינה והשפעה חיובית של חינוך עצמו וחינוך הזולת, מוגן הוא, באותה עת, מפני חולשותיו ונטיותיו הטבעיות מבית, ומפני חדירתן של השפעות מזיקות מחוץ.

להיות משפיע

אמנם כדי להיות משפיע חסידי אמיתי הפועל 'הזזה' של ממש בעצמו ובזולתו, יש לדעת כי אין די בלימוד שטחי של עניני פנימיות התורה (יהיו כשרונות הלומד ונושאי הלימוד נעלים ככל שיהיו - סוגיות כאהבת ה', אהבת ישראל, טעמי המצוות, עניני השבת והמועדים בנפש האדם וכו').

המשפיע הראוי לשמו הוא זה הטורח למצוא בתוך מסגרות ונסיבות חייו כפשוטן את השתקפותם המחייבת של הענינים שלומד (יהיו עמוקים ככל שיהיו). וכאשר מגלה הוא, ולו קצה חוט המקשר בין הרצוי (תורה) לבין המצוי (הוראה), אזי אינו נח ואינו שוקט עד אשר סוף סוף יממש את ה'בכך' (מסקנת הדברים המעשית), להביאה לידי ביטוי מתאים בתוך סדנת חיי היום יום. אלא שכדי לזכות לכך דרושה יגיעה גדולה והעמקת הדעת בסוגיות הנלמדות עד אשר תעלה תהודתן המקבילה מתוך הוויית האדם האינטימית כפשוטה. ולפי ערך התבטלותו - הזדהותו והתאחדותו של הלומד עם המסרים האלוקיים שבתורה, כן גדלה יכולתו להביא ל'תוצאות בשטח' - לסגל לעצמו גישה אחראית יותר המחדירה אט אט יציבות ואיזון בחוויותיו ותחושותיו הפרטיות (מה שממילא משפיע ופועל בהתאם גם על שומעי לקחו) - ועד לשינוי הנהגתו (והנהגת מושפעי) בפועל לטובה.

הזולת כראי

בתורת החסידות מבואר אשר אבן הבוחן למצבנו האמיתי הוא יחסנו אל הזולת – וזהו שמצות אהבת ישראל היא יסוד ותכלית כל התורה כולה. ואם כן, חינוך עצמנו בטרם ניגשים אנו לחינוך הזולת נוגע במיוחד למצוה זו.

לרפא מבלי להכאיב

היבטים רבים למצות אהבת ישראל. אחד החשובים שבהם הוא הצורך בעידון התוכחה. גם כאשר מתעורר לעתים הצורך להוכיח מאן דהו כדי להעמידו על האמת (שהרי מצד אהבת ישראל מחוייבים אנו להוכיחו), מכל מקום, כדי להשיג את התוצאה הרצויה, מחוייבים אנו ליישר לבנו קודם התוכחה מכל עקמומית ופניה אישית. בנוגע לענין זה של עידון התוכחה כתב אדמו"ר הרי"צ באחת מאיגרותיו:

"קודם לציווי 'הוכח תוכיח' נאמר 'לא תשנא את אחיך בלבבך', שכן זהו תנאי מוקדם לתוכחה. ולאחר מכן נאמר 'ולא תישא עליו חטא', היינו, שאם לא פעלה התוכחה, ודאי אתה אשם ולא הוא, שלא היו הדברים יוצאים מן הלב".

ובאיגרת אחרת כתב: "בכל תוכחה צריך להסיר ממנה כל דיבור העוקץ, או רמז לעקיצה, שגורם כאב למקבל התוכחה. קודם לעשיית ניתוח (לא עלינו) באיזה איבר – מקררים את מקום הניתוח כדי למעט בצער ובכאב. כן הוא בתוכחה – שהכוונה בה להבריא הנפש – צריכים למנוע ככל שאפשר צער מן השומע".

לימוד מופלא מדרכי הרפואה

עוד סיפר הרבי הרי"צ כי כשהיה זקוק פעם לקבלת זריקה מרופא, התבונן בדברי מורנו הבעל שם טוב שאמר: "כל דבר ודבר אשר האדם רואה ושומע, הוא הוראת הנהגה בעבודת ה'. וזהו ענין העבודה – להבין

ולהשכיל מכל – דרך בעבודת ה'".

בהשראת אמרה זו, החל אדמו"ר הרי"צ לעקוב בשימת לב אחר מעשיו של הרופא על פרטי פרטיהם, ומכל פרט וענין למד מסר והוראה בעבודת ה' הפנימית. ראשית, הבחין כי כל אנשי הצוות הרפואי לובשים בגדי לבן וכי ציפורני ידי הרופא אינן מגודלות ונקיות להפליא. טרם ניגש הרופא לפעולת ההזרקה, החל הוא בהכנות חיוניות למניעת חדירת זוהמה לגוף המטופל: תחילה רחץ ידיו במים ובחומר חיטוי חריף, ושוב בדק את ציפורניו בקפידה – שמא נשאר בהם איזה שמץ לכלוך. לאחר מכן נטל מזרק חדש מארון התרופות, הוציאו מארזתו הסטרילית ושאב בזהירות לתוכו את נוזל התרופה. וכמו לא די בכל אלה, הסיר הרופא כל אבק, אפילו היותר דק ובלתי נראה ממקום הדקירה המיועד בגוף המטופל, בעזרת צמר גפן נקי הטבול באלכוהול.

רק לאחר כל ההכנות, סיפר הרבי, ניגש הרופא לפעולת ההזרקה ודקר את בשר הגוף ברגישות וביד קלה. כאן החל הרבי לפרט את אשר הבין והשכיל מכל האמור: התוכחה לגבי נפש האדם, כמוה כהזרקת סם מרפא לתוך מחזור דמו של הזולת. אחריות עצומה מוטלת על המוכיח בבואו להעמיד את חברו על האמת; וכנודע בפנימיות התורה עד כמה מודגש החיוב לנקוט משנה זהירות בענין התוכחה, כדי להישמר שלא תצא בגיננו שום תקלה. לשם כך, לומד הרבי מן הסיפור האמור, יש לעמוד בתנאים 'מחמירים' במיוחד:

אמיתת הריפוי

א. קודם לכל, על המוכיח להעמיד עצמו בהלך רוח של 'רופא', היינו לחפוץ באמת ובתמים אך ורק בריפוי זולתו ולא, חס ושלום, בהשפלתו (מצד פניות ומניעים אישיים, כמו כדי לבנות ולרומם עצמו על חשבון חורבנם של

חברך עד שתגיע למקומו"). ובהתאם, לטכס עצה כיצד 'לעשותו כלי' לתוכחה (שאלמלא כן, עלולה התוכחה לעורר כעסים ומדנים ולהפוך עד מהרה ל'דו שיח של חרשים') - וכדוגמת ניקוי והכנת מקום דקירת הזריקה בגוף המטופל.

ותן לחכם ויחכם עוד...

בסיום דבריו אמר אדמו"ר הריי"ץ: "הכנות אלה חיוניות הנה, שכן בלעדיהן יש חשש שיחד עם החומר הרפואי תיכנס לגוף גם זוהמה, ואז לא זו בלבד שהחומר המוזרק לא יפעל פעולתו, אלא עוד עלול הדבר לגרום למחלות שונות..."

ומי הוא זה ואי זה הוא אשר יכול לומר על עצמו ששלם הוא בכל התנאים הנדרשים קודם התוכחה? ונמצא כי עדיף להימנע מדקירות...

[אנו מצידנו הוספנו בדרך אפשר כמה דקויות ולקחים הטמונים בסיפור המקורי לפי עניות דעתנו...]

אחרים, או להינקם ממנו, או סתם כך 'לפרק' מתחים ותסכולים משל עצמו).

ב. לבושי נפש המוכיח צריכים להיות לבנים ונקיים - ללא שפיטת הזולת ומבלי לנקוט מראש עמדה נגדו, כדברי חז"ל "קשוט עצמך תחילה" [תקן עצמך (במחשבה, דיבור ומעשה) לפני שאתה ניגש לתקן אחרים].

ג. הוכחת הזולת, יש לעשותה בהצנע - כבחדר הרופא. ד. על לשון המוכיח להיות נקיה, ללא זוהמת כעס, התלהמות ודיבורים מעליבים - כנקיון ידיו וציפורניו של הרופא וכניקיון מחט המזרק.

ה. יש להקדים לתוכחה את ענין "לא תשנא את אחיך בלבבך"; וכמו כן, תחילה יש ללמוד אודות נסיבות חייו ומבנה אישיותו של מקבל התוכחה, כדי לעמוד על אילוצי מקומו הגשמי והרוחני (כדברי חז"ל "אל תדין את

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-21:00) במושב חמד,
לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממש, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

הכנה לראש-השנה

בא' בתשרי נשלמה בריאת העולם ולכן נקבע יום זה לראש השנה. כשם שראש האדם מפעיל את כל הגוף, כך בראש השנה נקבע כל מה שיתרחש בכל ימות השנה הבאה עלינו לטובה.

ראש השנה ביום בריאת האדם

א' בתשרי אינו רק היום הראשון של השנה לפי מנין השנים בלוח היהודי, אלא גם ה'ראש' שלה. מדוע נקבע א' בתשרי כיום הראשון של השנה; והלוא מנין החודשים מתחיל בחודש ניסן, שנקרא בתורה החודש הראשון? א' בתשרי הוא היום הראשון להשלמת בריאת העולם - "זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון". ביום זה השלים הקב"ה את כל מעשי בראשית, שהחלו מכ"ה באלול, ונמשכו במשך ששה ימים. ביום השישי נשלמה הבריאה בבריאת האדם הראשון (נזר הבריאה), ואותו יום ראש השנה היה.

כשם שראש האדם מפעיל את כל הגוף, כך בראש השנה נקבע כל מה שיתרחש במשך השנה כולה, כמו שנאמר: "עיני ה' אלוך בה מראשית שנה ועד אחרית שנה" - מראש השנה נידון מה יהא בסופה ולכן נקרא יום זה "יום הדין".

יום הדין - בעיקר בנוגע לפרנסה הגשמית

ההכנה לראש השנה מתחילה בחודש אלול, שהוא חודש הרחמים והסליחות. במיוחד מרבים בסליחות ביום שלפני ראש השנה, ערב יום הדין, כדי שניכנס לראש השנה עצמו לאחר בקשת הסליחה והמחילה מאת הקב"ה, ולאחר שקבלנו על עצמנו החלטות טובות - לעשות אך טוב וחסד מכאן ולהבא. כך אנו נכנסים ליום הדין כבעלי תשובה שהקב"ה מוחל להם על עוונותיהם.

ביום זה אדם נידון על מעשיו, ובהתאם למעמדו ומצבו נקבעים כל מאורעותיו במהלך השנה הבאה. ביום זה כותב לו הקב"ה את דינו, וקוצב את מזונותיו עד סוף השנה: "מי ינוח ומי ינוע, מי ישלו ומי יתיסר, מי יעני ומי יעשר מי ישפל ומי ירום - ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה" (מתוך תפילת ראש השנה).

לכן ביום זה אנו מרבים בצדקה (ע"י נתינה כפולה בערב החג) ובתפילה ובתחנונים לקב"ה, מקבלים על עצמנו עול מלכות שמים ומבקשים שנכתב ונחתם לשנה טובה ומתוקה.

המותר והאסור ביום טוב

בספר ויקרא (כג, כד) נאמר: "בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבתון". בראש השנה, כבשאר מועדי ישראל, אסורה המלאכה כפי שאסורה היא ביום השבת. עם זאת, גם בחג עצמו, מותרות לצורך החג מלאכות הקשורות לצרכי הגוף (בעיקר לצורך אכילה). מלאכות אלה מוגדרות בהלכה "מלאכת אוכל נפש" (כגון לישה, אפייה, שחיטה ובישול), שנאמר: "אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם". כמו כן מותרת בחג הוצאת חפצים מרשות לרשות וכן שימוש באש (ההדלקה נעשית אך ורק מאש בוערת, ולא על ידי הצתת אש חדשה). דינים אלה מפורטים בשולחן ערוך ובקיצור שולחן ערוך, הלכות יום טוב (סימן צח).

הסיפור השבועי

עד הפרוטה האחרונה

מפעם בפעם פרצה ממנו אנחה כבדה. "אנחות אלה על שום מה?!", הביע ר' הירש לייב את תמיהתו, "הרי רבנו הבטיח מפורשות כי הכסף יוחזר בשלימות!?"

חלפו שלושה ימים. סביב רבי הניך ישבו קומץ חסידים, ששתו את דבריו בצמא. בין החסידים היה גם ר' הירש לייב. לפתע נכנס אדם לבית המדרש, הטיל צרור כסף על השולחן וחמק כלעומת שבא. רבי הניך קלט מיד כי זה צרור הכסף שאבד לו. אמר לחסידים שישבו עמו לתפוס את האיש ולהחזירו לבית המדרש.

כעבור כמה דקות הובא האיש, והנה נוכח רבי הניך כי אכן זה העגלון שהביאו מפראשניץ לגור. תפוס בידי החסידים עמד העגלון חיזור ומבוויש. לנגד עיניו ספר רבי הניך את הכסף, והתברר כי לא חסרה פרוטה. "ספר לנו כיצד הגיע הכסף לידיך ומה גרם לך להשיבו", הורה רבי הניך לעגלון.

נאנח העגלון והחל לספר: "מעולם לא שלחתי ידי ברכוש הזולת. ואולם בהגיענו לגור, בשעה שירד כבודו מהעגלה, נפל הצרור מכיסו. הרמתיו והצצתי לתוכו. למראה הכסף הרב הסתנוורו עיניי. בת יש לי, שהגיעה לפרקה, ובשל עוניי איני מצליח למצוא לה חתן הגון. באותו רגע גבר עליי יצרי". באומרו זאת פרץ העגלון בבכי נסער.

לאחר שנרגע במקצת, המשיך וסיפר: "דפקתי בסוסים והאצתי את דרכי לשוב לפראשניץ. בהגיעי הייתי טרוד ועייף. נפלתי על מיטתי ושקעתי בשינה עמוקה. לפתע נראה אליי איש זקן, בעל פנים מאירות והחל לגעור בי בקול קשה: 'גנב! החזר את הכסף לרב העיר!'. התעוררתי ומיד חזרתי לישון. אך הזקן לא הרפה. שוב הופיע

הצדיק רבי הניך מאלכסנדר הסתופף בצילו של רבי יצחק מאיר, בעל 'חידושי הרי"ם' מגור. באחת מנסיעותיו לחצר רבו, והוא עדיין רבה של פראשניץ, התברר לו לתדהמתו כי צרור כספו נעלם. חיפש רבי הניך נואשות אחר צרור הכסף, חיפש בכיסי בגדיו, בתרמילו, חיפש גם בעגלה שבה נסע – אך כל מאמציו היו לשווא.

בצרור היה כסף רב, שנמסר לו על ידי שניים מעשירי פראשניץ, אשר ביקשו להפקיד את כספם בידי איש נאמן. כיצד יביט בפני האנשים שסמכו עליו וכיצד ינחמם על אובדן כספם? יותר מכך דכדכה אותנו המחשבה כי קלושים הסיכויים להשיב להם את כספם, שכן הוא עצמו חי חיי דוחק וצמצום.

עם בואו לגור שיתף בצרתו את אנשי החצר. מיד עלה חשד כי העגלון שהסיעו מפראשניץ הוא הגנב. רבי הניך ביטל את דבריהם בהינף יד. "מכיר אני עגלון זה כאדם כשר וחלילה לנו לחשוד בכשרים", פסק.

זמן קצר לאחר מכן נכנס לחדר הרבי כדי לתת לו שלום, כנהוג. הרבי הבחין מיד בפניו הנפולות של רבי הניך ושאלו על כך. סיפר לו רבי הניך על הצרה שניחתה עליו. הרבי חיך אליו בעידוד. "אל דאגה", אמר, "כספך יושב לך בשלימותו".

פניו המיוסרות של רבי הניך העידו כי דברי הרבי לא הפיגו את דאגתו. "בלי הכסף לא אוכל לחזור לפראשניץ", אמר.

"הלוא כבר אמרתי לך כי הכסף יוחזר לך בשלימותו!", אמר לו הרבי בנימת קפידה.

פנה רבי הניך לאכסניה שבה התארח. אחד החסידים, ר' הירש לייב מוורשה, בא לבקרו בחדרו ומצאו אכול דאגה.

הסכים העגלון להצעת רבי הניך. כעבור שעה קלה נכנס אל הקודש, בלוויית רבי הניך. כשראה העגלון את הרבי, נסוג לאחוריו בבהלה. הרבי הביט בו בחיוך קל והוא נרגע.

העגלון העז להתקרב אל הרבי ואז שאל בלחש: "מדוע הכה אותי?". הצדיק הרים את קולו: "וכי סבור אתה שהעולם הפקר ואיש כל הישר בעיניו יעשה?! חשבת שלית דין ולית דיין?! טעות מרה בידך. העולם הוא עולמו של הקב"ה אשר קבע לו חוקים וכללים. יש דין ויש דיין!". כעבור שהות קצרה הוסיף הרבי ואמר: "סע לשלום וקבל עליך לעשות מהיום והלאה את מלאכתך ביושר ובנאמנות ואזי ייטב לך".

לאחר מכן שב רבי הניך אל חבורת החסידים שהמתינה בחוץ וסיפר בהתפעלות עצומה על שאירע בתוך החדר. "מופת כזה, נאה היה לבעל שם טוב בכבודו ובעצמו!", הפטיר.

בחלומי, הפעם החזיק בידו מקל והחל לחבוט בו. 'קום', קרא אליי, 'החזר את הכסף לבעליו, ולא - בן- מוות אתה!'.

"הבטחתי לזקן כי מיד, בשוב הרב לפראשניץ, אחזיר לו את כספו. 'שלגים יורדים, רוחות מנשבות והקור חודר לעצמות; איך אוכל כעת לחזור לגורי!', הסברתי לזקן. דבריי לא שכנעוהו. 'סע תכף ומיד!', צעק עליי והוסיף להכותני במטהו. לא היתה לי ברירה אלא לקום ממיטתי ולצאת לדרך. והנה אני עומד כאן לפניכם בוש ונכלם, מחזיר את הגניבה".

שקט השתרר בבית המדרש כשסיים העגלון את וידויו. "אין בלבי עליך, וטוב עשית שהחזרת את הכסף", נענה רבי הניך. "אולם עצה לי אליך", הוסיף ואמר, "מכיון שבאת לכאן כמה פעמים ומעולם לא נכנסת פנימה לראות את הרבי, הבה ניכנס יחדיו, אתה ואני, אל הרבי. כך, לפחות, יצא דבר טוב מכל הסיפור הזה".

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע)

לגעת בעצם הנשמה

מתנה לחג

סדרת ניגוני חב"ד עם הרב יאיר כלב עתה במארז מהודר לכבוד החגים המארז מכיל 4 דיסקים וחוברת אודות מעלת הניגון

אנניו עיש ביו ניחא, עצם הנשמה

אפשרות להנחה בהזמנות גדולות

ניתן להזמין לעסקים, מוסדות, בתי חב"ד וביחידים

לפרטים והזמנות: 052-5675770 • 052-5652770

"זאת התורה אדם" (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת כי תבוא

התחדשות תמידית בשמירת המצוות

משה פונה לבני ישראל ומחזקם אודות שמירת מצוות התורה ובאופן שיהיו בעיניהם תמיד כחדשים, כאילו זה עתה ניתנו להם. בהקשר זה של שמירת מצוות התורה הוא מציין את הקשר (העצמי) המיוחד שבין ה' לבין ישראל עם סגולתו.

מצבות לעדות

ובהקשר זה של חיזוק העם אודות קיום התורה ומצוותיה, מצוה משה להקים מצבות שימשו עדות בין ה' ובין העם. המצבות, עליהן יכתבו דברי התורה, יוכנו מאבן שלימה (ללא מגע הברזל) על גדת הירדן המערבית לאחר חצייתו, ומאוחר יותר ימוקמו בהר עיבל מקום בו יוקרבו קרבנות לה'.

אחד עשר פרטי הברוך והארור

עתה מפרט משה בפני העם את טקס הברכה והקללה אודותיו למדנו כבר בקצרה בתחילת פרשת ראה. לאחר חציית הירדן, יתייצב העם לטקס, מחולק לשלושה: ששת השבטים שמעון, לוי, יהודה, יששכר, יוסף ובנימין יעמדו על הר גריזים - ייצוג לברכה. ולמולם יעמדו השבטים ראובן, גד, אשר, זבולון, דן ונפתלי על הר עיבל - ייצוג לקללה. בתווך, בגיא שבין שני ההרים יעמדו הלויים ואיתם ארון ברית ה'. הלויים יפנו כלפי הר גריזים ויאמרו את דברי הברכה למקיימי רצון ה', וכל העם יענו אמן. לאחר מכן יסובבו הלוויים את פניהם אל הר עיבל

מצות הביכורים

משה רבנו מוסיף ומצוה את בני ישראל לפני מותו במצוות שיתחייבו בהן עם כניסתם לארץ. פרשתנו פותחת במצות הביכורים, שהחיוב לקיימה (ככל המצוות התלויות בארץ ישראל) יחל לאחר כיבוש הארץ, חלוקתה לשבטי ישראל והתיישבותם בה.

המצוה חלה על שבעת המינים שנתברכה בהם ארץ ישראל. כל חקלאי היורד לשדהו ורואה פרי בביכורו עליו לסמנו, וכשיעלה לרגל לירושלים ימלא את הטנא מפירות הביכורים ויביאו לכהן. הכהן מניף את הטנא יחד עם הבעלים. המביא נוטל שוב את הטנא מיד הכהן ופותח באמירת נוסח קצר, שעיקרו הודאה לה' על הניסים הגדולים שעשה לנו ה' למן יציאת מצרים ועד הכניסה לארץ המובטחת.

מצות ביעור מעשרות

שש השנים שנמנות בין שנת שמיטה אחת לזו שאחריה, חלוקות בדיני המעשרות הנוהגים בהן. בשנה הרביעית לקראת חג הפסח, על כל יהודי לבדוק אם לא נותרו ברשותו מעשרות (מעשר עני) מהשנה השלישית אשר טרם ניתנו לעניים. לאחר הבדיקה עליו להוציא את יתרת המעשרות (אם נותרה ברשותו) ולחלקה לעניים, ואזי יאמר מעין הצהרה כי ביצע את מאזן מעשרותיו. הטקס מסתיים בנוסח תפילה קצר - בקשה לברכת ה' את העם ואת הארץ.

"דברי הברית" – ההזהרות

אולם, כנגד הברכות המובטחות להם כאשר יקיימו את דברי התורה, מזהירם משה מפני עזיבת התורה והמצוה. בפרוט ובאריכות נמנות בפרשתנו הקללות האיומות והחוליים הרעים שיבואו חלילה על ישראל באם יפנו עורף לה' ולתורתו. מכות ואסונות בבית ובשדה, אצל הפרט ואצל הכלל – עצירת ברכת השמים וברכת הארץ, רדיפות העמים, השמדה, הגלייה, עבדות, צרות, פגעים ומחלות מכל הסוגים. התורה מסכמת את הנושא כולו בשם "דברי הברית" שכרת משה עם בני ישראל אודות קיום ושמירת התורה ומצוותיה.

דור הארבעים ליציאת מצרים

משה משבח את 'דור הבנים' בשנת הארבעים ליציאת מצרים, ערב הכניסה לארץ: "ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועיניים לראות ואוזניים לשמוע עד היום הזה". כלומר, לאחר כל הניסים שעשה ה' ביציאת מצרים, במתן תורה ובדרך במדבר, לא הפנימו עדיין היוצאים ממצרים (דור המדבר) את הקשר והמחויבות העצמיים של עם ישראל לה'. אך עתה, דור הבנים העומד להיכנס לארץ, בשל ומפוכח יותר וביכולתו להעריך נכונה ולהפנים את האותות והמופתים הגדולים שעשה ה' לבני ישראל ואת הקשר המיוחד שלהם עם הקב"ה. משה מבקש מן העם שיתמיד בלימוד התורה ובשמירת מצוותיה למען ישכיל בכל מעשיו.

ויאמרו את דברי הקללה שיחולו על העוברים על מצות ה', וכל העם יענו אמן.

ואלו הן אחד עשר העבירות אליהן מתייחסים הלוויים בדברי קללתם:

1. עובד עבודה זרה. 2. הפוגע בכבוד אביו או אמו. 3. משיג גבול רעהו. 4. "משגה עוור" – מכשיל אדם בעצה רעה. 5. מטה ומעוות משפט גר, יתום או אלמנה. 6. שוכב עם אשת אביו, גם כשאינה אמו וכבר אינה נשואה לאביו. 7. שוכב עם בהמה. 8. שוכב עם אחותו. 9. שוכב עם חותנתו. 10. "מכה רעהו בסתר". 11. הלוקח שוחד על מנת להפליל את הזכאי ומי שאינו מקיים את התורה ומצוותיה.

"דברי הברית" – הברכות

ובאם ישמעו ישראל בקול ה' ויקיימו מצוותיו, אזי יזכו לברכות נעלות רבות: מרוממים יהיו מכל העמים, ומבורכים – בעיר, בשדה, בצאצאים, בתנובת עבודת האדמה ובפוריות משק החי. ה' ידביר את אויביהם בפניהם ויתן להם הצלחה בכל אשר יפנו. הקדושה האלוקית תהיה ניכרת על עם ישראל אשר על כן תיפול אימתם על כל העמים. ברכות השמים יחולו על ראשם ללא עיכוב ועושרם הרב יאפשר להם להלוות מן הנותר לעמים סביבותיהם.

לְרוֹמֵם אֶת הָאָרֶץ

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

מצות 'ביכורים' מסמלת את יחסי הגומלין כמשמעותם בראשי התיבות של חודש אלול: "אני לדודי ודודי לי" – כשתבוא אל הארץ ותתן ביכורים (אני לדודי) תזכה לסיוע "אשר ה' אלוקיך נותן לך" (דודי לי).

"והיה כי תבא אל הארץ"

סיוע מלמעלה

פרשת השבוע נפתחת במצות הביכורים, המבטאת את כללות עבודת האדם בעולם. התורה אומרת: "כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלוקיך נותן לך, ולקחת מראשית כל פרי האדמה... והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלוקיך לשכן שמו שם".

בראש ובראשונה יודע יהודי, כי השפע שמניבה לו האדמה מגיע מהקב"ה – "אשר ה' אלוקיך נותן לך". הקב"ה הוא הנותן לאדם את הברכה ואת הכח. תפקידו של האדם הוא – "תבוא אל הארץ", לקלוט ולקבל את השפע האלוקי, ואחר כך לעשות ממנו 'ביכורים' לה'.

מקללה לברכה

הדגש במצות הביכורים הוא, שהאדם לוקח את המציאות התחתונה – 'ארץ' – ועושה ממנה 'ביכורים'. הוא נוטל את "ראשית כל פרי האדמה", מהמובחר שבפרי הארץ, ומעלה אותו לפסגת הקדושה.

מעלתה הגדולה של מצות הביכורים היא גם בכך, שעל ידי מתהפכים הדברים השליליים לחיוב. ענין זה מתבטא בתפילה כאשר מביא הביכורים מבקש מהקב"ה: "השקיפה ממעון קדשך מן השמים, וברך את עמך ישראל". המילה "השקיפה" בתורה מסמלת בדרך כלל קללה, וכאן הופך יהודי אפילו את הקללה לברכה, ועושה מה"השקיפה" מקור של ברכה ושפע.

הרצון האמיתי

בחודש אלול מאיר עלינו הקב"ה בי"ג מידות הרחמים שלו, שהיא הארה אלוקית נפלאה, שמעניקה לאדם כח לגלות את האמת הפנימית שלו. זוהי "הארץ אשר ה' אלוקיך נותן לך". 'ארץ', אומרים חז"ל, היא ממשמעות רצון. הקב"ה נותן ליהודי כח לגלות את ה'ארץ' שלו – את הרצון הפנימי והאמיתי שבקרבו.

כשיהודי נוטל את הכוחות הללו ומשתמש בהם בפועל – "יורשתה וישבת בה" – או אז הוא מסוגל לרומם את כל מערכת החיים הארצית ולהעלות ממנה 'ביכורים' לה'. זו ההכנה לקראת השנה החדשה, שבה נזכה כולנו לכתובה וחתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה.

(מתוך גליון 'שיחת השבוע',

על פי 'ספר השיחות' ה'תשמ"ט כרך ב')

חסידות על הפרשה כי תבוא

ומי שעוסק בכך - "בת קול מברכתו... תשנה לשנה הבאה" (רש"י פסוק טז): הוא יזכה לקרב עוד ועוד יהודים ולהביאם "לבית המקדש".

(לקוטי שיחות' כרך ט')

שליחות בהשגחה פרטית והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך לשכן שמו שם (כו, ב)

בשבת פרשת תבוא, ח"י אלול תרנ"ב, זכה הרבי הרש"ב ל"עליית נשמה", שבה עלה להיכל הבעל שם טוב. באותה שבת אמר הבעל שם טוב תורה על הפסוק "והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך לשכן שמו שם":

"והלכת אל המקום" - כאשר יהודי הולך ממקום למקום, אין זה מיוזמתו, אלא "אשר יבחר ה' אלקיך" - מובילים אותו מלמעלה, "לשכן שמו שם" - כדי לפרסם אלוקות במקום שבא לשם.

(היום יום' י"ח אלול)

עבודת התשובה מהפכת חטא לתפארת

את ה' האמרת (כו, ז)
לשון הפרשה והבדלה... לשון תפארת, כמו
יתאמרו כל פועלי אוון (רש"י)

לשון הפרשה והבדלה - מצד עצם מציאותו וטבעו אין יהודי שייך כלל לרע, הוא מובדל ומופרש מכל ענין של חטא ועוון.

לשון תפארת - גם אם חטא ופגם ועבר את הדרך, בכחו לשוב בתשובה ולהפוך את החטא עצמו לתפארת ושבח, שהזדונות יהפכו לזכיות. וכנרמז בפסוק שרש"י מביא: "יתאמרו כל פועלי אוון".

(ליקוטי שיחות' כרך ט')

לשמוח בירידה, שכן צורך עליה היא והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך (כו, א)
כל מקום שנאמר והיה אינו אלא שמחה (ב"ר פמ"ב)

ביאת הארץ רומזת לירידת הנשמה לעולם הזה, שהיא ירידה גדולה, מאיגרא רמא לבירא עמיקתא. ובכל זאת נאמר עליה לשון שמחה, שכן זה רצון הקב"ה, "אשר ה' אלקיך נותן לך", ואם כן ברור שירידה זו צורך עליה היא.

(לקוטי שיחות' כרך ט')

אין לבטל הגשמיות כי אם לקדשה ולקחת מראשית כל פרי האדמה (כו, ב)

פירות ביכורים לא הוקרבו על גבי המזבח אלא ניתנו לכהן לאכילה. ללמדך: תפקידו של האדם אינו לבטל את הגשמיות, אלא להחדיר לתוכה קדושה, כפי שהיא בגשמיותה.

זהו שנאמר "מראשית" (ולא כל ראשית, רש"י), פירוש: על האדם להשאיר לעצמו פירות בכלל, וגם פירות מובחרים ("ראשית"); אלא שצריך להחדיר בהם קדושה, שיהיה ניכר שמפירות אלו לקחו ביכורים.

(לקוטי שיחות' כרך ט')

המקרב יהודים לקדושה - מסייעין אותו מלמעלה

ולקחת מראשית כל פרי האדמה (כו, ב)
אדם יורד לתוך שדהו ורואה תאנה שביכרה...
אומר הרי זה ביכורים (רש"י)

"אדם יורד לתוך שדהו" - הקב"ה נכנס לכרם בני ישראל, "ורואה תאנה שביכרה" - ילד או ילדה שנכנס לגיל מצוות (או אדם מבוגר שזה עתה התקרב לתורה), "אומר הרי זה ביכורים" - הוא מצוה ורוצה שיחנכו ילד זה לתורה ומצוות, שיביאוהו "לבית המקדש".

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנצח

YouTube f

תניא
מודעות
עצמית
ביהדות

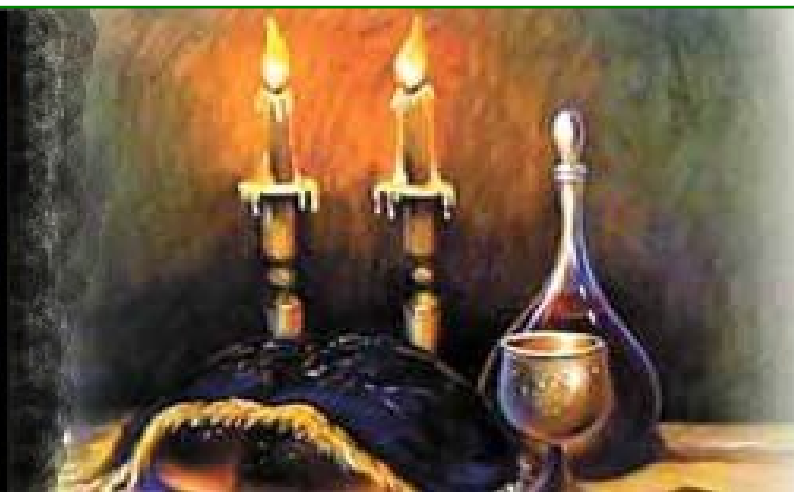
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
Tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון קיץ)
19:36	18:24	י-ם
19:38	18:40	ת"א
19:38	18:31	חיפה
19:38	18:42	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון